

บันทึก

เรื่อง การใช้บังคับประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๗

แก่องค์การช่วยเหลือเพื่อนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ สร.๐๒๐๓/๕๔๗๑ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาว่าองค์การช่วยเหลือเพื่อนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการจะได้รับยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๗ ข้อ ๑ อันเป็นกฎหมายควบคุมการดำเนินการตามปณิธานของกระทรวงหรือไม่

กระทรวงศึกษาธิการอ้างว่าสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการได้มีสวัสดิการช่วยเหลือเพื่อนข้าราชการและลูกจ้างในสังกัด ที่เป็นสมาชิกที่ถึงแก่กรรมโดยได้จัดตั้งองค์การมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๐ เรียกชื่อว่า องค์การช่วยเหลือเพื่อนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรียกโดยย่อว่า พ.ส.ธ. มีวัตถุประสงค์ในการช่วยการฌาปนกิจของสมาชิก และสงเคราะห์ครอบครัวของสมาชิกที่ถึงแก่กรรม และต่อมาได้มีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๖๗ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ แบ่งส่วนราชการของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการเสียใหม่ ในการแบ่งส่วนราชการดังกล่าวได้กำหนดให้ กองคลัง มี ๕ แผนก คือ แผนกเงิน แผนกบัญชี แผนกพัสดุ แผนกบำเหน็จบำนาญและสวัสดิการ และแผนกตรวจสอบ^๑ สำหรับแผนกบำเหน็จบำนาญและสวัสดิการ นั้น มีหน้าที่ดำเนินการในเรื่องสวัสดิการของข้าราชการและลูกจ้างสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้หารือกระทรวงมหาดไทยว่า กิจการ พ.ส.ธ.ควรได้รับยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียน เพราะ พ.ส.ธ.เข้าลักษณะเป็นการจัดสวัสดิการตามวัตถุประสงค์ของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๖๗ ที่ให้แผนกบำเหน็จบำนาญและสวัสดิการมีหน้าที่จัดสวัสดิการให้แก่ข้าราชการและลูกจ้าง จึงควรได้รับการยกเว้นตามข้อ ๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๗ แต่กระทรวงมหาดไทยเห็นว่ากิจการ พ.ส.ธ.จะต้องจดทะเบียนเป็นสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์โดยไม่ได้รับการยกเว้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้วเห็นว่า การที่มีบทบัญญัติยกเว้นมิให้ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๗ ใช้

^๑ ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ เดิมนั้นได้กำหนดให้กองคลังมีเพียง ๓ แผนก คือ แผนกบัญชี แผนกเงิน และแผนกพัสดุ

บังคับแก่ส่วนราชการนั้น^๒ มิใช่มิให้ใช้บังคับแก่ส่วนราชการทั้งหมด เป็นแต่มิให้ใช้บังคับแก่ส่วนราชการที่มีกฎหมายกำหนดวัตถุประสงค์ในการให้สวัสดิการแก่ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการนั้นรวมอยู่ด้วย ซึ่งมุ่งหมายยกเว้นให้แต่เฉพาะการให้สวัสดิการที่เป็นกิจการอยู่ในอำนาจหน้าที่และอยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการนั้นโดยตรง แต่เมื่อพิจารณากฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานปลัดกระทรวงฯ ซึ่งได้แก่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ข้อ ๒๓^๓ และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ข้อ ๒๔^๔ แล้ว คงได้ความแต่เพียงว่า กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ส่วนสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวงศึกษาธิการ และราชการที่คณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการโดยเฉพาะเท่านั้น มิได้มีกฎหมายใดกำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการหรือสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ในการให้สวัสดิการแก่ข้าราชการหรือลูกจ้างรวมอยู่ด้วยเลย ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๖๗ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ที่แบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีแผนกบำเหน็จบำนาญและสวัสดิการ ไม่ปรากฏว่าได้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ไว้ และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๖๗ ก็มีผลใช้บังคับเช่นเดียวกับพระราชกฤษฎีกา^๕ ที่ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ข้อ ๖ เท่านั้น ย่อมไม่อาจที่จะขยายขอบเขตอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง ออกไปได้ จึงมีอาจกล่าวได้ว่าประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวเป็นกฎหมายที่กำหนดวัตถุประสงค์ในการให้สวัสดิการแก่ข้าราชการหรือลูกจ้างได้ ด้วยเหตุผลดังได้กล่าวมาแล้วจึงเห็นว่า สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ มิใช่ส่วนราชการที่มีกฎหมายกำหนดวัตถุประสงค์ในการให้สวัสดิการแก่ข้าราชการหรือลูกจ้าง จึงมิได้รับยกเว้นตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๗

(ลงชื่อ) ส. โหตระกิตย์

(นายสมภพ โหตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๒ ข้อ ๑ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้มีให้ใช้บังคับแก่ส่วนราชการที่มีกฎหมายกำหนดวัตถุประสงค์ในการให้สวัสดิการแก่ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการนั้นรวมอยู่ด้วย และครุสภา

^๓ ข้อ ๒๓ กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม

^๔ ข้อ ๒๔ สำนักงานปลัดกระทรวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวงและราชการที่คณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงโดยเฉพาะ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๕ ข้อ ๓ ให้ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับเช่นเดียวกับพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในข้อ ๖ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๑๖